บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นชุมชนหนึ่งของชุมชนโลกที่ต้องการการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จากประวัติศาสตร์ ความต้องการของประเทศไทยเรานั้นเกิดขึ้นจากกลุ่มขุนนางและทหาร ซึ่งเรียกตัวเองว่าคณะผู้ก่อการหรือคณะราษฎร์ ได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ. 2475 โดยล้มล้างระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเพื่อสถาปนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยขึ้นโดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้รู้ได้เห็นและไม่เข้าใจว่าประชาธิปไตยนั้นคืออะไร นอกจากนี้ยังปราศจากจิตสำนึกที่ต้องการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง (พรชัย เทพปัญญา. 2541 : 1-2)

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เกิดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบแรกของไทย คือ รูปแบบการปกครองแบบเทศบาล ซึ่งเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2476 จากแนวคิดของคณะราษฎร์ เพื่อที่จะให้เทศบาลเป็นสถาบันทางการเมืองที่ฝึกฝนประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน ดังจะเห็นได้จากการที่เทศบาลนำเอารูปแบบของระบบรัฐสภามาใช้เช่นเดียวกับการปกครองในระดับชาติและเช่นเดียวกับประชาธิปไตยในระดับชาติประชาชนภายในชุมชนไม่ได้มีความต้องการที่จะมีการปกครองในรูปแบบเทศบาลเลย สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีความสำคัญในการพัฒนาระบบการเมืองไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย โดยหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่อการมีอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของกิจกรรมไม่ใช่เจตคติ ไม่ใช่เรื่องของความคิด ความรู้สึก หรือความเชื่อทางการเมืองและเกิดขึ้นในรูปแบบของความสมัครใจปราศจากการบังคับ (พรชัย เทพปัญญา. 2541 : 2-4)

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 76 รัฐได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง (จีร งอกศิลป์. 2546 : 2) ซึ่งการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ เพราะการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญของระบอบการปกครองระดับชาติ

ที่สนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การปกครองโดยตรง และเป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์ของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด (ประหยัด หงษ์ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2529 : 105)

โดยทั่วไปแล้วสำหรับเทศบาล (Municipality) ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองตนเอง (Self-goverment) ของประชาชนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆ เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองทั้งถิ่นที่ใช้สำหรับชุมชนเมือง (Urban Area) อันเป็นเขตพื้นที่ความเจริญมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น เป็นย่านที่การประกอบกิจการพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลเป็นหน่วยการปกครองที่สำคัญของเมืองต่างๆ นับตั้งแต่เมืองเล็กไปจนถึงเมืองใหญ่ หรือแม้กระทั่งเมืองมหานคร (Metropolis) อาทิเช่น นิวยอร์ค บอสตัน ชิคาโกในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือโตเกียว โอซาก้าในประเทศญี่ปุ่น เมืองเหล่านี้ล้วนมีการปกครองในรูปแบบเทศบาล (Municipality) กันทั้งสิ้น และในประเทศไทยเทศบาลก็เป็นระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญยิ่งเป็นการกระจายอำนาจทางการปกครองในลักษณะของการให้อำนาจแก่ประชาชน (Devolution) โดยการกระจายอำนาจทั้งในทางการเมือง (Political power) อำนาจในการบริหาร (Administration Power) และมีอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy) (ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2526 : 16-29 ; อ้างถึงใน ไชยพร ตัณฑ์จิตานนท์. 2536 : 2)

ดังนั้นเมื่อมองในเชิงการเมือง เทศบาลจึงมีกระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่คล้ายคลึงกับการเมืองของรัฐหรือของประเทศ กล่าวคือ กิจกรรมทางการเมืองของรูปแบบเทศบาลจะเป็นเสมือนระบบการเมือง (Political System) ระบบหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยสถาบันและกระบวนการทางการเมืองที่เรียกว่า "กระบวนการแปลงผัน" (Conversion process) ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ การเลือกตั้ง ฯลฯ มีปัจจัยที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการแปลงผัน (Input) ซึ่งได้แก่ การเรียกร้อง (Demands) และการสนับสนุน (Supports) ของประชาชนในเขตเทศบาล ได้แก่ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง การเข้าร่วมฟัง การประชุมสภาเทศบาล การเรียกร้องผลประโยชน์อย่างเปิดเผยต่อองค์การเทศบาล การสนับสนุนเทศบาลด้วยการเสียภาษีปฏิบัติตามเทศบัญญัติ และให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ มีผลิตผล (Output) ที่ได้จากกระบวนการแปลงผัน ได้แก่ เทศบัญญัติ โครงการ และการตัดสินใจในด้านต่างๆ ของเทศบาล ผลิตผลดังกล่าวจะมีผลกระทบ (Feed back) ต่อประชาชนในเขตเทศบาลนั้นอีกเป็นดังนี้เรื่อยไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ประหยัดหงษ์ ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2529 : 179-180)

การเมืองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลจึงมีส่วนในการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง (Political participation) อย่างกว้างขวาง โดยนัยนี้เทศบาลจึงเป็นองค์การปกครองท้องถิ่นที่สำคัญและมีส่วนในการสร้างเสริมความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา (Developing Countries) ทั้งหลาย เทศบาลจะเป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองอันสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2526 : 29 ; อ้างถึงในไชยพร ตัณฑ์จิตานนท์. 2536 : 3)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นทำนองการสนับสนุน หรือเชิงต่อต้านรัฐบาลที่กำลังคงอยู่ได้เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้การรณรงค์ของประชาชนเพื่อแสดงถึงข้อคิดเห็นของเขาต่อประเด็นทางการเมืองทุกประเภทจึงเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง เราจะเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือกลุ่มการเมือง การเป็นสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประท้วงทางการเมือง การนัดหยุดงานด้วยวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือวิธีการต่างๆ ที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ รวมถึงการต่อต้านรัฐบาลหลายๆ ประการ เช่น การปฏิเสธไม่จ่ายภาษีให้กับรัฐ หรือการหันเหไปเข้ากับกลุ่มทางการเมืองกลุ่มอื่น รวมถึงการเป็นสมาชิกของกรรมาธิการที่ปรึกษารัฐบาล การเป็นสมาชิกของบอร์ดในองค์การรัฐวิสาหกิจ การมีส่วนร่วมในการบังคับใช้นโยบายสาธารณะทางสังคม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังรวมไปถึงกิจกรรมการเมืองระดับท้องถิ่น เช่น การรณรงค์เรื่องที่พักอาศัย หรือประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น (ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. 2547 : 170)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้จัดแยกกิจกรรมหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2533 : 9-10 ; อ้างถึงใน ไชยพร ตัณฑ์จิตานน์. 2536 : 28) ดังนี้

1. การเลือกตั้ง หมายถึงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้โดยการสมัครรับเลือกตั้งและการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เท่ากับเป็นการแสดงถึงสิทธิของประชาชนที่จะมีโอกาสในการตัดสินใจ หรือเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนทางการเมือง ตลอดจนโอกาสที่ตนจะเสนอตัวเข้าไปทำหน้าที่ทางการเมืองเสียเอง

2. การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นวิธีการที่จะทำให้ประชาชนผู้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้มีสิทธิมีเสียงสำคัญที่จะกำหนดนโยบายทางการเมืองร่วมกัน ตลอดจนดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายด้วยการควบคุมและตัดสินใจแก้ปัญหาร่วมกัน มิใช่การเมืองเป็นเรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและทำให้การเมืองเป็นของประชาชนทุกคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะนี้ เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการ การวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ในทางการเมือง อาจจะกระทำได้โดยวิธีการพูด การเขียน โดยผ่านสื่อมวลชนต่างๆ หรือการพูดต่อสาธารณะก็ตาม ดังนั้น จึงเป็นวิธีการที่ประชาชนจะได้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

4. การรวมกลุ่มผลประโยชน์ การรวมกลุ่มผลประโยชน์นี้เป็นสิ่งสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมาก เพราะกลุ่มผลประโยชน์นี้จะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลหรือที่มีอาชีพ หรือผลประโยชน์ร่วมกันมารวมตัวกันกำหนดนโยบายและรักษาผลประโยชน์ของตนในรูปแบบต่างๆ เช่น การเสนอความคิดเห็น การติดต่อขอร้องต่อรัฐบาลให้ดำเนินการ ตลอดจนคัดค้านหรือแสดงการต่อรองในประเด็นสาธารณะต่างๆ

5. การแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ ด้วยการกระทำ การแสดงออกด้วยการกระทำนี้เท่ากับเป็นการบ่งชี้ถึงความต้องการอย่างหนึ่งอย่างใดของประชาชนที่มีต่อประเด็นสาธารณะหรือประเด็นของการเมือง อาจจะเป็นการคัดค้านหรือสนับสนุนการกระทำของรัฐบาลเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้ และการกระทำนั้นๆ ก็อาจทำได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเดินขบวน การนั่งประท้วง และการเดิน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการเมืองภาคประชาชนที่ประชาชนได้รวมตัวกันแสดงพลังทางความคิดเห็นตามสิทธิ และอำนาจอันพึงมีพึงได้ในเรื่องนโยบายการพัฒนาและการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดถึงการตรวจสอบนักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง เมื่อมีวิกฤตการณ์ปัญหาร่วมกันและประชาชนรู้สึกวิตกทุกข์ร้อนร่วมกันต้องการแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เมื่อค้นพบความไม่เป็นธรรม คอรัปชั่น การได้รับผลกระทบต่างๆ จากโครงการของภาครัฐทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ไม่ดีจากโครงการของรัฐ มีความต้องการร่วมกันสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงสิ่งไม่ดีให้กลายเป็นสิ่งดี เช่น การเปลี่ยนแปลงนักการเมืองหรือผู้บริหารที่ไม่ดีไปสู่คนที่ดี เป็นต้น รวมไปถึงการรวมตัวกันใช้สิทธิ และอำนาจของประชาชนในการแสดงออกซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวทางสันติวิธี กฎหมาย และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่นโดยไม่ละเมิดสิทธิและอำนาจของผู้อื่น (เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน. 2549 : 13)

ดังที่กล่าวมาข้างต้น การมีส่วนร่วมของประชาชน เมื่อเกิดปัญหา เกิดวิกฤตการณ์ มีความสนใจในวิกฤตปัญหาหรือผลประโยชน์ร่วมกัน และอยากเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง ความคิดหลายหัวดีกว่าหัวเดียวจึงถูกนำมาใช้ การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดความสนใจร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกันและต้องการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลประโยชน์

ร่วมกัน รวมถึงเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะทำเป็นเบื้องต้น การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือและเป้าหมายในตัวของมันเอง การที่คนจะรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเป็นการมีส่วนร่วมเชิงเป้าหมาย การมีส่วนร่วมเองก็เป็นเครื่องมือทำให้บรรลุเป้าหมายได้เช่นกัน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมตั้งแต่คิดโครงการ กิจกรรม โดยริเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินงาน ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุปบทเรียน ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดร่วมกัน โดยทั้งนี้ต้องอยู่ในความเป็นธรรม (สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2547 : 113-114) เช่น

- คนที่เข้าร่วมในโครงการ หรือกลุ่มองค์กรต้องมีพันธสัญญาว่าจะดำเนินการไปอย่างไรและแบ่งบทบาททุกภาคทุกส่วนอย่างชัดเจนในการปฏิบัติกิจกรรมว่าใครจะทำอะไร บทบาทหน้าที่ของแต่ละคนมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

- การที่ชาวบ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการต้องเกิดจากความสนใจเรื่องนั้นอย่างจริงจัง เพราะที่ผ่านมาการมีส่วนร่วมมักเริ่มจากผลประโยชน์ที่จะได้รับในเรื่องเงินวัตถุ จึงเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรต่างๆ

- การมีส่วนร่วมต้องเป็นผู้นำที่สามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมได้ เมื่อมีสถานการณ์เร่งด่วนสามารถให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือกระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงจะนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่า

- การมีส่วนร่วมต้องให้สมาชิกเกิดความภาคภูมิใจ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม องค์กร เครือข่าย สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ กันอยู่เสมอ มีการรับรู้ในข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน

- การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความต้องการภายในมากกว่าคนนอกเข้าไปทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในงานพัฒนาไม่ได้มาจากรากฐานทางวัฒนธรรมของสังคมไทย รากฐานของสังคมไทยคือ การพึ่งพาผู้อื่น ไม่ได้มีแนวคิดในการพึ่งตนเอง ยึดอยู่กับระบบอุปถัมภ์ ดังนั้นโครงการต่างๆ จึงเกิดจากคนภายนอกคิดไม่ได้เกิดจากความต้องการภายใน

ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด อาจยังขาดความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ การที่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน ขาดความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่างๆ ของเทศบาล ซึ่งก็จะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางการเมืองของเทศบาล รวมทั้งอาจมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านอื่นด้วยไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม หรือเศรษฐกิจ การศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานจึงสมควรทำเป็น

อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3) ที่แตกต่างกัน ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อนำองค์ความรู้และข้อสนเทศที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3)
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย
2. ประชาชนแยกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3) แตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. พื้นที่ (Setting) ในการวิจัยครั้งนี้ หมาย พื้นที่ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Population) ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 3,178 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น. 2547 : 5)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตร ทาโระ ยามาเนะ (Taro Yamane)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.4 อาชีพ

3.1.5 ถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2 ,3)

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่

3.2.1 การเลือกตั้ง

3.2.2 การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง

3.2.3 การแสดงความคิดเห็น

3.2.4 การรวมกลุ่มผลประโยชน์

3.2.5 การแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความสมัครใจของประชาชนในเขตเทศบาล โดยมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเลือกตั้ง การกำหนดนโยบายสาธารณะและการบริหารงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การติดตามการดำเนินงานทุกด้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการกระทำต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน มีพื้นที่ในความรับผิดชอบ 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3

3. การเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง (Vote) และการใช้สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน

4. การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนไปใช้สิทธิทางการเมืองโดยระบบกลุ่มการเมืองด้วยการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

5. การแสดงความคิดเห็น หมายถึง การที่ประชาชนไปใช้สิทธิใช้เสียงต่อการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ที่อาจจะเป็นการติชม สนับสนุน คัดค้าน แสดงความคิดเห็นโดยชอบธรรม เช่น การพูด การเขียน ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

6. การรวมกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนรู้จักคุณค่าของกลุ่ม มีการรวมกลุ่มกันเพื่อเรียกร้องในการกำหนดนโยบายของผู้บริหารในการแสวงหาวิธีดำเนินการต่างๆ เพื่อประโยชน์ของกลุ่มในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

7. การแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ หมายถึง วิธีการแสดงออกในความคิดเห็นความต้องการของกลุ่มด้วยการเดินขบวน การนั่งประท้วง การร่วมลงชื่อในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การได้ทราบถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการนำไปพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาระบบการเมืองของไทยในอนาคต และจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปฏิรูปหรือปรับปรุงการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การเทศบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนหรือกำหนดแนวทางในการพัฒนาด้านการเมืองเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อการเมือง การบริหารงาน และสอดคล้องกับหลักการขององค์การเทศบาลอย่างแท้จริง

3. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์โดยตรงสำหรับองค์การเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง พิจารณาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน เพื่อให้การพัฒนาด้านการเมืองมีแผนการดำเนินงานและวิธีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับสภาพที่ปรากฏจากหลักฐานที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์

มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY